

Paříži umíme pomoci

„Zkárou katedrály jsme byli zděšeni,“ říká i za své kolegy proděkan **Karol Bayer**, jenž pečuje o vědu a výzkum na malé, velmi specializované Fakultě restaurování Univerzity Pardubice. Ta ovšem sídlí v krásné Litomyšli – hned poblíž opraveného zámku.

MARTIN RYCHLÍK

LN Jak vaši kolegové na fakultě přijali zprávu o zničení takové památky, jakou je pařížská katedrála Notre Dame?

Asi podobně jako všichni po celém světě – byli jsme zděšeni a je nám to moc líto. Notre Dame je nejen jedna z nejvýznamnějších sakrálních staveb období gotiky, ale také symbol Paříže, Francie i evropské kultury. A podobně jako i jiní zabývající se péčí o kulturní dědictví jsme byli překvapeni, že se dnes něco takového může stát na tak významné památce, kdy se dbá na požární bezpečnost v budovách a v historických budovách zvláště... Není to myšleno jako kritika, protože ještě stále nevíme mnoho detailů o vzniku a rozšíření požáru, ale beru to spíše jako varování do budoucna.

LN Mnohé země již nabídlí zkoroučeným Francouzům peníze anebo odbornou pomoc. Zapojíte se nějak do rekonstrukcí i vy s vašim know-how?

Těžký úkol. „Nezbytná bude trpělivost a pokora,“ míní Karol Bayer. FOTO UPE

Pokud budeme osloveni v rámci zapojení Česka do obnovy chrámu, jsme zcela jistě připraveni nabídnout naše odborné kapacity, samozřejmě ve spolupráci a v součinnosti s francouzskými kolegy.

Know-how, jež můžeme využít a nabídnout, se týká hlavně konzervace a restaurování artefaktů z vápence, jimž se v posledních letech systematicky věnujeme. Otevřeně však musíme dodat, že s podobným typem a rozsahem poškození v důsledku takto masivního požáru nemáme zkušenosti.

LN Co bude na rekonstrukci chrámu a jeho inventáře podle vás nejtěžší?

To je v této chvíli velmi těžké předvídat. Na prvním místě bude jistě statické posouzení celé stavby, od jaké míry je stabilní nebo poškozená samotná konstrukce či její části. Pak bude zřejmě následovat

Čeští mistři v restaurování

- Jedna z nejmenších fakult v ČR funguje již 25 let v Litomyšli, patří však pod Univerzitu Pardubice. Studuje na ní asi 90 studentů, kteří se rovněž učí, jak vyrobit tradiční materiály. Škola má své ateliéry, v nichž se učitelé a posluchači věnují renovaci papíru, textilu, maleb i kamene.
- Do oprav se zapojují nejen šikovní restaurátoři, ale také kunsthistorici a chemici, jimž je ostatně i proděkan Karol Bayer.

dovat detailní průzkum a vyhodnocení stavu nejen stavby jako celku, ale i jednotlivých součástí – od povrchu zdíva až po výzdobu katedrály. Až po dokončení této „inventury“ bude možné seriózně připravit strategii a koncept obnovy a posoudit též její náročnost.

LN Stavba Notre Dame byla požárem narušena, zničen byl i úžasný historický strop... Dá se vytvořit jeho kopie? Jak?

Pokud to statická stabilita stavby dovolí, tak je obecně rekonstrukce možná. Zda se bude provádět, závisí také od výše zmíněného posouzení poškození a rozhodnutí o celkové koncepci obnovy. Technické řešení případné obnovy stropu bude také závislé na tomto rozhodnutí; zda vytvořit kopii stropu tímž způsobem jako originál, anebo tak, aby originál pouze napodoboval „vizuálně“.

LN Zasaženy byly i historické vitráže z 13. století. Slavné jsou též notredamské varhany, do nichž napadala suť a mateklia voda. Umíte takové věci opravit i vy?

Restaurování vitráží ani varhan není součástí vzdělávacích programů naší fakulty restaurování.

LN Sledujete, která umělecká díla byla ohněm poničena? A jak se po takové pohromě restauroují?

Průběžně sledujeme, ale informace jsou zatím spíše obecné než konkrétní. Proto bude zásadní již výše zmíněný průzkum, posouzení stavu jednotlivých děl a podle toho pak následné vypracování postupu jejich restaurování.

LN Máte z Česka – či z Polska a Slovenska – analogické zkušenosti s požáry, s ohněm?

S jednotlivými díly poškozenými požárem už zkušenosti máme – například z restaurování náhrobků Arnošta z Pardubic ve farním kostele Nejsvětější P. Marie v polském Klodzku nebo i z restaurování knižních artefaktů silně poničených požárem... Ovšem s poškozením v tak velkém rozsahu, ke kterému došlo na katedrále Notre Dame, jsme se nesetkali.

LN Co doporučíte ostatním expertům, které článo práce?

Jen velmi jednoduše, aby nás odpověď nevyzněla hloupě – doporučíme asi to samé, čím se řídíme při naší „každodenní“ práci i my – tedy trpělivost a pokora.

Zkáza i trocha naděje. Snímek z útrobu poničené pařížské katedrály Notre Dame ukazuje, jaké škody napáchal zhavý živel. „S takovým rozsahem poškození nemáme zkušenosti,“ říkájí litomyšlští restaurátoři. FOTO GETTY IMAGES

Restaurátoři chtějí pomoci Paříži

Litomyšl – Situaci v Paříži okolo vyhořelé katedrály Notre-Dame sledují lidé na celém světě. Nejinak tomu je také ve svitavském regionu. Odbornou pomoc nabízejí mimo jiné odborníci z Fakulty restaurování v Litomyšli, která je součástí Univerzity Pardubice. Zdejší restaurátoři mohou nabídnout svoji pomoc, zkušenosti a speciální inovované technologie úprav vápence. Mají už zkušenosti z oprav chrámu Petra v Jordánsku. Nyní testují speciální technologii, která pomůže zpevnit vápenc, ze kterého byla postavena většina konstrukce katedrály Notre-Dame. **(ik)**

Paříži umíme pomoci N1

TISK, Datum: 18.04.2019, Zdroj: Lidové noviny, Strana: 6, Autor: MARTIN RYCHLÍK, Vytlačeno: 46 820, Prodáno: 37 370, Rubrika: Domov, Země: Česko

„Zkázou katedrály jsme byli zděšeni,“ říká i za své kolegy proděkan Karol Bayer, jenž pečuje o vědu a výzkum na malé, velmi specializované **Fakultě restaurování Univerzity Pardubice**. Ta ovšem sídlí v krásné Litomyšli – hned poblíž opraveného zámku.

* LN Jak vaši kolegové na fakultě přijali zprávu o zničení takové památky, jakou je pařížská katedrála Notre Dame?

Asi podobně jako všichni po celém světě – byli jsme zděšeni a je nám to moc líto. Notre Dame je nejen jedna z nejvýznamnějších sakrálních staveb období gotiky, ale také symbol Paříže, Francie i evropské kultury. A podobně jako i jiní zabývající se péčí o kulturní dědictví jsme byli překvapeni, že se dnes něco takového může stát na tak významné památce, kdy se dbá na požární bezpečnost v budovách a v historických budovách zvláště... Není to myšleno jako kritika, protože ještě stále nevíme mnoho detailů o vzniku a rozšíření požáru, ale beru to spíše jako varování do budoucna.

* LN Mnohé země již nabídly zkormouceným Francouzům peníze anebo odbornou pomoc. Zapojíte se nějak do rekonstrukcí i vy s vašim know-how?

Těžký úkol. „Nezbytná bude trpělivost a pokora,“ míní Karol Bayer. FOTO **UPCE**

Pokud budeme osloveni v rámci zapojení Česka do obnovy chrámu, jsme zcela jistě připraveni nabídnout naše odborné kapacity, samozřejmě ve spolupráci a v součinnosti s francouzskými kolegy. Know-how, jež můžeme využít a nabídnout, se týká hlavně konzervace a restaurování artefaktů z vápence, jimž se v posledních letech systematicky věnujeme. Otevřeně však musíme dodat, že s podobným typem a rozsahem poškození v důsledku takto masivního požáru nemáme zkušenosti.

* LN Co bude na rekonstrukci chrámu a jeho inventáře podle vás nejtěžší?

To je v této chvíli velmi těžké předvídat. Na prvním místě bude jistě statické posouzení celé stavby, do jaké míry je stabilní nebo poškozená samotná konstrukce či její části. Pak bude zřejmě následovat detailní průzkum a vyhodnocení stavu nejen stavby jako celku, ale i jednotlivých součástí – od povrchu zdiva až po výzdobu katedrály. Až po dokončení této „inventury“ bude možné seriózně připravit strategii a koncept obnovy a posoudit též její náročnost.

* LN Stavba Notre Dame byla požárem narušena, zničen byl i úžasný historický strop... Dá se vytvořit jeho kopie? Jak?

Pokud to statická stabilita stavby dovolí, tak je obecně rekonstrukce možná. Zda se bude provádět, závisí také od výše zmíněného posouzení poškození a rozhodnutí o celkové koncepci obnovy. Technické řešení případné obnovy stropu bude také závislé na tomto rozhodnutí; zda vytvořit kopii stropu tímž způsobem jako originál, anebo tak, aby originál pouze napodoboval „vizuálně“.

* LN Zasaženy byly i historické vitráže z 13. století. Slavné jsou též notredamské varhany, do nichž napadala suť a natekla voda. Umíte takové věci opravit i vy?

Restaurování vitráží ani varhan není součástí vzdělávacích programů naší fakulty restaurování.

* LN Sledujete, která umělecká díla byla ohněm poničena? A jak se po takové pohromě restaurují?

Průběžně sledujeme, ale informace jsou zatím spíše obecné než konkrétní. Proto bude zásadní již výše zmíněný průzkum, posouzení stavu jednotlivých děl a podle toho pak následné vypracování postupu jejich restaurování.

* LN Máte z Česka – či z Polska a Slovenska – analogické zkušenosti s požáry, s ohněm?

S jednotlivými díly poškozenými požárem už zkušenost máme – například z restaurování náhrobku Arnošta z Pardubic ve farním kostele Nejsvětější P. Marie v polském Kłodzku nebo i z restaurování knižních artefaktů silně poničených požárem... Ovšem s poškozením v tak velkém rozsahu, ke kterému došlo na katedrále Notre Dame, jsme se nesetkali.

* LN Co doporučíte ostatním expertům, které čeká plno práce?

Jen velmi jednoduše, aby naše odpověď nevyzněla hloupě – doporučím asi to samé, čím se řídíme při naší „každodenní“ práci i my – tedy trpělivost a pokoru.

Čeští mistři v restaurování * Jedna z nejmenších fakult v ČR funguje již 25 let v Litomyšli, patří však pod **Univerzitu Pardubice**. * Studuje na ní asi 90 studentů, kteří se rovněž učí, jak vyrobit tradiční materiály. Škola má své ateliéry, v nichž se učitelé a posluchači věnují renovaci papíru, textilu, maleb i kamene. * Do oprav se zapojují nejen šikovní restaurátoři, ale také kunsthistorici a chemici, jímž je ostatně i proděkan Karol Bayer.

Foto autor: FOTO GETTY IMAGES

Foto popis: Zkáza i trocha naděje. Snímek z útrobu poničené pařížské katedrály Notre Dame ukazuje, jaké škody napáchal žhavý živel. „S takovým rozsahem poškození nemáme zkušenosti,“ říkají litomyšlští restaurátoři.

V Česku jsou kontroly historických objektů pravidelné a povinné. Mimořádné

kroky nejsou třeba [N1 URL](#)

[WEB](#), Datum: 18.04.2019, Zdroj: ceskatelevize.cz, Návštěvnost: 16 501 845

Požár katedrály Notre-Dame v Paříži vzbudil velkou pozornost i v Česku. Vyvolal například otázky, jak je to v tuzemsku s pojištěním historických objektů. Zároveň se ozvali odborníci, kteří jsou připraveni Francouzům pomoci při obnově katedrály.

Česko zatím žádné mimořádné kontroly historických objektů nechystá. Jsou totiž už několik let pravidelné a povinné. I přesto se objekty běžně pojišťují na vysoké částky.

Až do ledna příštího roku bude ještě budova Státní opery v Praze v rekonstrukci. A podléhat bude zvláštním bezpečnostním opatřením. „V obou objektech máme vytipovaná místa, kde jsou umístěné hasicí přístroje, které samozřejmě tu prvotní záchranu vyřeší. V prostoru kotelny máme i 15 dočasných čidel požární ochrany,“ uvedl vedoucí stavby ze společnosti Hochtief Jan Křístek. Dodal, že až rekonstrukce skončí, bude těchto čidel zhruba osm stovek.

Na bezpečnost budovy i lidí dohlížejí pravidelné kontroly. Jsou namátkové a bez předchozího ohlášení, dochází k nim jednou až dvakrát do měsíce, dodal Křístek.

Nakonec škoda činila 508 tisíc korun, což pojistka s přehledem pokryla, protože byla nastavena na více než dvě miliardy. Při rekonstrukci ale firma pojišťuje pouze budovu, nikoliv muzejní sbírky.

Snaha většinou je, aby pojištění dokázalo pokrýt při případné pohromě stavbu celého nového objektu. Tak jako v případě Národního divadla. Historická budova je nyní pojištěna na 2,5 miliardy korun. „Pojistka říká, že všechny živelné katastrofy, včetně třeba pádu letadla, jsou předmětem pojištění,“ řekl ředitel Národního divadla Jan Burian.

A navíc, například proti ohni má Národní divadlo jedna z nejlepších opatření v Česku. I ta by měla pomáhat hasičům při případném hašení. „Máme veškerou potřebnou techniku k tomu, abychom byli schopni zdolávat požáry – jak z výšky, tak ze země – všech kulturních památek. Jediné, kde

je potom problém, je například nepřístupný terén u některých hradů," uvedla mluvčí Hasičského záchranného sboru Nicole Zaoralová.

Pomoc při obnově pařížské katedrály jsou připraveni i restaurátoři z [pardubické univerzity](#). V minulosti pomáhali například s obnovou chrámu ve skalním městě Petra v Jordánsku, opravovali i památky v Iráku nebo Turecku.

Nyní testují speciální technologii na zpevnění jinak měkkého vápence. Tedy kamene využitého pro stavbu pařížské katedrály Notre-Dame. Zkušenosti by rádi předali svým francouzským kolegům.

Vápenec, na který se ve svém ateliéru specializují, má velmi podobné složení a také vlastnosti jako ten, který byl použit na výstavbu pařížské katedrály. „Je náchylný na vysoké teploty. A vlastně může dojít téměř k jeho rozpadu,“ říká asistentka ateliéru restaurování kamene [Univerzity Pardubice](#) Petra Zítková.

Na základě záběrů z Paříže soudí proděkan pro vědu a výzkum [pardubické univerzity](#) Karol Bayer, že zasažena byla kamenná výzdoba konstrukce z venkovní části fasády. „Určitě ochotně a rádi poskytneme své zkušenosti s vápencem,“ dodal.

Při rekonstrukci katedrály mohou pomoci i její 3D modely. Jeden vytvořili také čeští vědci. Jako podklady jim posloužily záběry katedrály pořízené dronem před dvěma lety. „Je to vynikající věc, protože vám zakonzervuje stav památky k nějakému konkrétnímu datu,“ uvedl Jiří Šindelář z Archeologického ústavu AV ČR [Brno](#), Geo-cz.

Restaurátoři chtějí pomoci Paříži [N1](#)

[TISK](#), Datum: 20.04.2019, Zdroj: Svitavský deník, Strana: 1, Autor: (ik), Vytlačeno: 1 120, Rubrika: Titulní strana, Země: Česko

Litomyšl – Situaci v Paříži okolo vyhořelé katedrály Notre-Dame sledují lidé na celém světě. Nejinak tomu je také ve svitavském regionu. Odbornou pomoc nabízejí mimo jiné odborníci z Fakulty restaurování v Litomyšli, která je součástí [Univerzity Pardubice](#). Zdejší restaurátoři mohou nabídnout svoji pomoc, zkušenosti a speciální inovované technologie úprav vápence. Mají už zkušenosti z oprav chrámu Petra v Jordánsku. Nyní testují speciální technologii, která pomůže zpevnit vápenec, ze kterého byla postavena většina konstrukce katedrály Notre-Dame.

Region vydání: Východní Čechy

S Notre-Dame můžeme pomoci. Umíme to s vápencem, říká český mistr v restaurování [N1 URL](#)

[WEB](#), Datum: 19.04.2019, Zdroj: lidovky.cz +1, Autor: Martin Rychlík, Návštěvnost: 8 085 896

Obsahové duplicity: 18.04.2019 - Lidové noviny [N1](#)

Praha/Paříž, „Zkázou katedrály jsme byli zděšeni,“ říká i za své kolegy proděkan Karol Bayer, jenž pečuje o vědu a výzkum na malé, velmi specializované [Fakultě restaurování Univerzity Pardubice](#). Ta ovšem sídlí v krásné Litomyšli – hned poblíž opraveného zámku.

LN: Jak vaši kolegové na fakultě přijali zprávu o zničení takové památky, jakou je pařížská katedrála Notre Dame?

Asi podobně jako všichni po celém světě – byli jsme zděšeni a je nám to moc líto. Notre Dame je nejen jedna z nejvýznamnějších sakrálních staveb období gotiky, ale také symbol Paříže, Francie i evropské kultury. A podobně jako i jiní zabývající se péčí o kulturní dědictví jsme byli překvapeni, že se dnes něco takového může stát na tak významné památce, kdy se dbá na požární bezpečnost v budovách a v historických budovách zvláště... Není to myšleno jako kritika, protože ještě stále nevíme mnoho detailů o vzniku a rozšíření požáru, ale beru to spíše jako varování do budoucna.

LN: Mnohé země již nabídly zkormouceným Francouzům peníze anebo odbornou pomoc. Zapojíte se nějak do rekonstrukcí i vy s vaším know-how?

Pokud budeme osloveni v rámci zapojení Česka do obnovy chrámu, jsme zcela jistě připraveni nabídnout naše odborné kapacity, samozřejmě ve spolupráci a v součinnosti s francouzskými kolegy.

Know-how, jež můžeme využít a nabídnout, se týká hlavně konzervace a restaurování artefaktů z vápence, jimž se v posledních letech systematicky věnujeme. Otevřeně však musíme dodat, že s podobným typem a rozsahem poškození v důsledku takto masivního požáru nemáme zkušenosti.

LN: Co bude na rekonstrukci chrámu a jeho inventáře podle vás nejtěžší?

To je v této chvíli velmi těžké předvídat. Na prvním místě bude jistě statické posouzení celé stavby, do jaké míry je stabilní nebo poškozená samotná konstrukce či její části. Pak bude zřejmě následovat detailní průzkum a vyhodnocení stavu nejen stavby jako celku, ale i jednotlivých součástí – od povrchu zdiva až po výzdobu katedrály. Až po dokončení této „inventury“ bude možné seriózně připravit strategii a koncept obnovy a posoudit též její náročnost.

LN: Stavba Notre Dame byla požárem narušena, zničen byl i úžasný historický strop... Dá se vytvořit jeho kopie? Jak?

Pokud to statická stabilita stavby dovolí, tak je obecně rekonstrukce možná. Zda se bude provádět, závisí také od výše zmíněného posouzení poškození a rozhodnutí o celkové koncepci obnovy. Technické řešení případné obnovy stropu bude také závislé na tomto rozhodnutí; zda vytvořit kopii stropu tímž způsobem jako originál, anebo tak, aby originál pouze napodoboval „vizuálně“.

LN: Zasaženy byly i historické vitráže z 13. století. Slavné jsou též notredamské varhany, do nichž napadala suť a natekla voda. Umíte takové věci opravit i vy?

Restaurování vitráží ani varhan není součástí vzdělávacích programů naší fakulty restaurování.

LN: Sledujete, která umělecká díla byla ohněm poničena? A jak se po takové pohromě restaurují?

Průběžně sledujeme, ale informace jsou zatím spíše obecné než konkrétní. Proto bude zásadní již výše zmíněný průzkum, posouzení stavu jednotlivých děl a podle toho pak následné vypracování postupu jejich restaurování.

LN: Máte z Česka – či z Polska a Slovenska – analogické zkušenosti s požáry, s ohněm?

S jednotlivými díly poškozenými požárem už zkušenost máme – například z restaurování náhrobku Arnošta z Pardubic ve farním kostele Nejsvětější P. Marie v polském Klodzku nebo i z restaurování knižních artefaktů silně poničených požárem... Ovšem s poškozením v tak velkém rozsahu, ke kterému došlo na katedrále Notre Dame, jsme se nesetkali.

LN: Co doporučíte ostatním expertům, které čeká plno práce?

Jen velmi jednoduše, aby naše odpověď nevyzněla hloupě – doporučím asi to samé, čím se řídíme při naší „každodenní“ práci i my – tedy trpělivost a pokoru.